

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Uitbreiding huisvuilcentrale te Alkmaar
met een vierde lijn

15 april 2002

1132-81

ISBN 90-421-0958-0
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER.....	2
2.1 Toelichting op het oordeel.....	3
3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING.....	4
3.1 R1-stromen.....	4
3.2 Rookgasreinigingssysteem	4
3.3 Fijn stof.....	5
3.4 Monitoring en evaluatie	5

1. INLEIDING

De N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) is van plan haar bestaande installaties aan de Jadestraat 2 uit te breiden met een vierde verbrandingslijn voor de thermische conversie van bedrijfsafvalstoffen¹. De verwerkingscapaciteit van de vierde lijn zal circa 150.000 ton per jaar bedragen.

Ten behoeve van de besluitvorming over de (revisie)vergunningaanvraag volgens de Wet milieubeheer (Wm) en volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is een MER opgesteld.

Bij brief² heeft Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Van het MER is op 7 februari 2002 kennis gegeven³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft bij haar advisering betrokken de inspraakreacties die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen⁵. In de tekst van haar advies verwijst de Commissie naar een reactie indien deze naar haar oordeel informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarvoor zij een aanbeveling doet in het advies.

De Commissie verwijst selectief naar inspraakreacties. Ook reacties die zij niet in haar advies noemt, kunnen relevant zijn voor het bevoegde gezag bij het motiveren van het besluit.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁶, zoals vastgesteld op 24 januari 2001;
- op eventuele onjuistheden⁷;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁸.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is

¹ Volgens de initiatiefnemer betreft het thermische verwerking van R1-stromen volgens het ontwerp-Landelijk Afvalbeheersplan.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁵ Zie bijlage 4 voor een overzicht.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁸ Wm, artikel 7.10.

om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het te nemen besluit. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het *een essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Is dat wel het geval, dan kan volgens haar de besluitvorming plaats vinden.

Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

De Commissie constateerde bij haar beoordeling van het MER dat het geen duidelijkheid verschaft over de onderwerpen energieprestaties en prestaties rookgasreinigingssysteem. Over beide onderwerpen heeft zij (nadere) toelichtingen gevraagd en ontvangen.

De Commissie gaat er van uit dat beide verkregen, schriftelijke toelichtingen in de loop van de verdere besluitvormingsprocedure openbaar zullen worden gemaakt.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van oordeel dat **het MER samen met de verkregen toelichtingen de essentiële informatie bevat** voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming.

De informatie in het MER is over het algemeen bondig, helder en toegankelijk gepresenteerd. De samenvatting is goed zelfstandig leesbaar.

De verkregen toelichtingen geven voldoende inzicht in de energieprestaties van de voorgenomen activiteit.

Ten aanzien van de verkregen toelichtingen over de prestaties van het nieuwe rookgasreinigingssysteem ten opzichte van de bestaande techniek in de lijnen 1 tot en met 3 van de Huisvuilcentrale trekt de Commissie de conclusie, dat deze toelichtingen het in kwalitatieve zin aannemelijk maken dat het nieuwe rookgasreinigingssysteem gelijkwaardig zal zijn aan de bestaande techniek in de bestaande 3 lijnen. Een volwaardige kwantitatieve onderbouwing van de gelijkwaardigheid wordt echter nog niet gegeven.

Er blijft wat betreft de omvang van de resulterende emissies (jaarvrachten en concentraties) naar de lucht en de immissies op leefniveau vooralsnog een leemte in de kennis in bestaan, die tenminste een gedegen en gerichte monitoring zal vergen om geheel ingevuld te worden.

2.1 Toelichting op het oordeel

Energierendement

Uit de toelichtingen valt af te leiden, dat met een beoogde warmteafzet uit lijn 4 in het rompg gebied van Boekelermeer-Zuid-2 van 200 TJ/jaar het genormerd energierendement volgens de Energieprestatie maat (EPM)⁹: 24,5 %, met een warmteafzet van 300 TJ/jaar: 26,9 % en met een warmteafzet van 400 TJ /jaar: 29,2 zal bedragen. Daartoe wordt in samenwerking met de gemeente Alkmaar een warmtenet ontwikkeld.

Het is duidelijk dat HVC meer dan 400 TJ/jaar moet afzetten aan restwarmte aan afnemers op het industrieterrein Boekelermeer-Zuid en eventueel aan kantoren/huishoudens om boven een EPM van 30% uit te komen. Die 30 % geldt evenwel voor D10 stromen (stookwaarde <11,5 MJ/kg).

Rookgasreinigingssysteem

In het uiteindelijke voorkeursalternatief voor de vierde lijn wordt een hoge temperatuur OXY-kat voor in de rookgasreiniging opgenomen.

Volgens de toelichtingen zal naar de huidige inzichten van de initiatiefnemer de nieuwe rookgasreinigingsconfiguratie (na de oven) bestaan uit achtereenvolgens een eerste electrofilter, de OXY-kat, een 'economiser', een sproeidroger met actief kool injectie, een tweede elektrofilter, een wasser met de mogelijkheid tot actief kool injectie en met een gepakt bed/ring-jetsysteem.

In het rookgasreinigingssysteem van de bestaande drie verbrandingslijnen wordt de actief kool na de rookgaswassers aan de rookgassen toegevoegd, waarna restanten dioxinen/furanen en zware metalen op het doekfilter worden afgevangen. Het doekfilter heeft daarbij tevens de functie van een zogenoemd "politiefilter" (zie ook bijlage G van het MER).

In het MER zelf wordt niet duidelijk gemaakt in hoeverre het nieuwe systeem verbetering/verslechtering in de prestaties/afvangstrendementen bij de emissies naar de lucht geeft. Met name de verschillen in emissies van cadmium, kwik, fijn stof en dioxines/furanen ontberen een onderbouwing. Zonder een nadere toelichting viel niet te beoordelen of toepassing van het nieuwe (OXY-kat) systeem tot een gelijk dan wel tot verbetering van het verwijderendement leidt en terecht als onderdeel van het MMA kan worden beschouwd in plaats van het oorspronkelijke voornemen.

In de toelichtingen wordt aannemelijk gemaakt dat kwalitatief gezien de emissies naar de lucht van dezelfde (grootte)orde zullen zijn als met behulp van het rookgasreinigingssysteem in de bestaande 3 lijnen. Er is echter in de verkregen toelichtingen nog geen duidelijke kwantitatieve vergelijking tussen beide rookgasreinigingssystemen gemaakt.

Zo'n kwantitatieve vergelijking is ook van belang omdat in het MER niet duidelijk wordt gemaakt dat de emissies naar de lucht, binnen bepaalde grenzen, niet of nauwelijks afhankelijk zijn van de (veranderde) samenstelling van het te verbranden voorgescheiden bedrijfsafval¹⁰.

⁹ EPM= (E+0,47*W)/B, waarin E staat voor electriciteitsproductie, W voor warmte en B voor de energie-inhoud van de brandstof. Zie het ontwerp-LAP 2002-2012, pag. 380.

¹⁰ Zie reactie nr. 1 (bijlage 4) van de Milieufederatie Noord-Holland.

Ook is met de toelichtingen nog weinig duidelijkheid ontstaan over de bedrijfszekerheid van het nieuwe systeem in vergelijking met de bestaande techniek. Wel is duidelijk dat met de nieuwe configuratie met een OXY-kat een verbetering van het energierendement met ca. 1,4 % kan worden behaald.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

3.1 R1-stromen

In de toelichting wordt gesteld, dat voor het afval van de vierde verbrandingslijn een gescheiden opslag is voorzien en dat HVC voor de vierde lijn geen vrachten bedrijfsafval met een stookwaarde kleiner dan 11,5 MJ/kg zal accepteren.

Uit nadere (mondelijke) toelichting is de Commissie gebleken, dat bij de (voor)scheidingsinstallaties¹¹ wel D10-stromen (kunnen) worden geaccepteerd en dat na scheiding ontstane R1-stromen in de vierde lijn zullen worden verwerkt¹².

‡ De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan te bepalen of de voorgenomen activiteit al dan niet als een geïntegreerde afvalverwerkingsinstallatie moet worden beschouwd als bedoeld in het ontwerp-LAP (pag. 376) en in hoeverre de voorgenomen activiteit al dan niet onder het D10-moratorium zal vallen, mede gelet op het energetisch rendement dat minder dan 30 % bedraagt.

‡ De Commissie beveelt aan bij de besluitvorming te regelen dat onder normale bedrijfsomstandigheden er in de mix van te verwerken afvalstromen zich geen afzonderlijk geaccepteerde stromen bevinden met een stookwaarde minder dan 11,5 MJ/kg en dat de voor de 4^e lijn geaccepteerde stromen gescheiden blijven van de stromen die voor de 3 bestaande lijnen zijn bestemd.

3.2 Rookgasreinigingssysteem

Er ontbreekt nog een kwantitatieve onderbouwing van waarom het verbranden van het andere (voorgescheiden bedrijfs)afval, in een installatie met tevens een veranderde opzet van het rookgasreinigingssysteem (ongeveer) dezelfde orde van emissies en immissies zal geven als de huidige drie verbrandingslijnen voor (vooral huishoudelijk) afval.

Dit is deels te verklaren doordat de voorgestelde, nieuwe configuratie van combinaties van elementen van het rookgasreinigingssysteem nog nergens in zijn geheel in de praktijk is toegepast.

¹¹ Onder andere Sortiva en West-Friesland Recycling.

¹² Zie reacties nr. 1, 2 (bijlage 4) van Milieufederatie Noord-Holland en Stop Vuilverbranding Alkmaar.

Er dient dan ook nog meer duidelijkheid te ontstaan over de bedrijfszekerheid van het nieuwe systeem in vergelijking met de bestaande techniek. Om te kunnen beoordelen of er ook bij storingen geen gezondheidsrisico's kunnen ontstaan, dient aan de hand van een nadere analyse van relevante storings-oorzaken bij het voorkeursalternatief, alsnog te worden bepaald hoe eventuele effecten op leefmilieu kunnen worden voorkomen.

- ‡ De Commissie beveelt aan om ten behoeve van de besluitvorming zo goed mogelijk kwantitatief aan te tonen dat de garanties door de leverancier en de verwachtingswaarden van het nieuwe rookgasreinigingssysteem ook bij bijzondere omstandigheden op hetzelfde niveau liggen als die van de huidige verbrandingsinstallatie. Verder adviseert de Commissie de emissies te monitoren (zie § 3.4) en de immissies af te leiden.

3.3 Fijn stof

Er wordt in het MER niet nader ingegaan op de verdeling van het te emitteren fijn stof naar deeltjesgrootte. De in de richtlijnen (pag. 7) gevraagde onderscheid in PM 10 en PM 2.5 wordt niet gegeven. Dit is temeer van belang omdat in het voorgestelde, nieuwe rookgasreinigingssysteem geen doekenfilter zit dat ook fijn stof goed wegvangt. In het MER wordt niet gemotiveerd waarom dat niet is gebeurd.

In de huidige regelgeving (Besluit Luchtkwaliteit) is sprake van een immissienorm voor PM 10 deeltjes. Naar verwachting zal in een komende EU-richtlijn (na 2003) een concentratienorm op leefniveau gesteld worden voor PM 2.5. Met name deze fijne deeltjes zijn (door hun diepe doordringingsvermogen in het respiratoire systeem) van belang voor de effecten op de gezondheid.

- ‡ De Commissie beveelt aan om bij het ontwerp van de vierde lijn waar mogelijk te anticiperen op een toekomstige immissienorm voor fijn stof (PM 2.5).

3.4 Monitoring en evaluatie

Er blijft vooralsnog een aantal onzekerheden bestaan die een gerichte monitoring en evaluatie en handhaving in de praktijk rechtvaardigen. De lijst met evaluatieonderwerpen vermeld in het MER op pag. 132 geeft volgens de Commissie een goede aanzet.

Zoals hiervoor reeds gesteld, dient vooral de monitoring van de feitelijke emissies (vrachten en concentraties) en bepaling van de concentraties op leefniveau van bijvoorbeeld cadmium, kwik, fijn stof en dioxines/furanen bijzondere aandacht bij de besluitvorming ten aanzien van selectieve monitoring en evaluatie.

- ‡ De Commissie beveelt aan de prestaties van het rookgasreinigingssysteem van de vierde lijn nader vast te stellen in relatie tot de prestatie van de rookgasreiniging van de lijnen 1 tot en met 3.